

Henseende vil Erhvervelsen af de sjællandske Baner formentlig ingen syndelig Banstielighed berede hverken Pengemarkedet eller Statskassen, da Prioritetslaanene vilde kunne bestaa uforandrede — hvorfor vistnok ogsaa, saafremt en saadan Erhvervelse ikke kommer i Stand, enhver fremtidig Udvikelse af Anlægskapitalen fortrinsvis bør søges tilveiebragt ved Udstedelse af Prioritetsobligationer — og Aktierne vilde kunne ombyttes mod Statsobligationer, saa at der ikke vil blive Tale om kontante Udbetalinger, men kun om en Ombytning af et Bærdipapir mod et andet. At Staten vil blive nødsaget til at betale Banerne dyrere nu, end om den venter til Aar 1900, tør ganske vist anses for sikkert; men det er vistnok et Spørgsmaal, om ikke denne Merudgift vil mere end opveies af den Fordel, som opnaas derved, at disse vigtige Baner allerede saa meget før komme i Statens Besiddelse, saa meget mere som de selv til en saadan højere Pris, som omtrent svarer til Aktiernes nuværende Kurs, vilde kunne forrente Kjøbesummen saaledes, at der i ethvert Tilfælde intet Indtægtstab fremkommer for Statskassen ved deres Overtagelse.

Kun for det Tilfælde, at Regjering og Nøgledag maatte være enige om ikke at ville forsøge en Indløsning af de sjællandske Baner før Aar 1900, kan jeg tilraade eventuelt at overdrage det sjællandske Selskab Anlægget af Banen Næstved—Slagelse—Nykjøbing, og selv da kun for det Tilfælde, at Banen derved vil blive anlagt før, end det vil kunne ske ved Statens Foranstaltning.

Medundertegnede Winther formener, at Odder—Narhø Banen, der er forberedt i Forventning om Hjælp af Staten i Overensstemmelse med Principerne i Lov af 4de Mai 1875, ogsaa bør optages i Lovforslaget og stiller derfor et Ændringsforslag i saa Henseende.

Et Mindretal (Bønløkke) har i alt Besentligt samme Opfattelse af Statens Forhold til Jernbanevesenet som Flertallet saavel, hvad de fremtidige Anlæg som hvad Kjøbet af de for privat Regning anlagte Baner angaar, naar dette kan ske paa rimelige Betingelser. Angaaende Flertallets Forslag om Jernbaneanlæg paa Sjælland nærer jeg vel en Del Tvivl, men da disse ere satte i 2det Hovedafsnit, har jeg ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at komme nærmere ind paa denne Sag og undlader derfor at stille Ændringsforslag. Samme Stilling maa jeg indtage overfor Thisted-Banen og maa derfor forbeholde mig min Stilling under Sagens videre Gang.

Angaaende Egnenes Tilfald til de paagjældende Baner, der, for saa vidt Flertallets Ændringsforslag vedtages, ikke vil blive uoverkomme-

ligt stort, da antager jeg, at den stedlige Træng og Interesse bedst vil give sig tilkjende derved, at de nævnte Bidrag komme tilstede ad frivillig Veie, det være sig fra Kommunerne eller fra Private, og skal jeg, for saa vidt Lovforslaget bliver videre fremmet og denne Tanke finder nogen Tilslutning i Thinget, til tredie Behandling stille Ændringsforslag i den antydede Retning.

Udvalgets Mindretal (S. P. Andersen, Clausen, Hviid, Høgsbro, M. Pedersen og Laurber) finder det ligesom Flertallet rigtigt, at man anlægger Jernbaner af mere almindelig Betydning for Statens Regning med Bidrag fra de interesserede Egne, dog at disse Bidrag udføres for hvert Baneanlæg for sig fra de paagjældende Egne, istedetfor som tidligere under Et for samtlige Baneanlæg fra de paagjældende Provinser. Imidlertid maa Mindretallet stille sig tvivlsomt til den af Flertallet, om end med et vist Forbehold, fremsatte Tanke om at udfærdige den nævnte Grundfæstning til ufrugtbare og folketomme Edeegne, naar det kun sker i det Diemed at bidrage til disse Opkomst; den Nytte, Jernbaner ville stifte for saadanne Egne, kan i Almindelighed ikke antages at staa i et rimeligt Forhold til Bekostningen, mindst naar det, som af Flertallet foreslaaet, skal ske ved bredsporede Baner, istedetfor ved smalsporede med et efter den sandsynlige Jærdsel afpasset Materiel. De paagjældende Egne maa forinden ved andre, mere direkte Foranstaltninger, der kunne iværksettes for et langt ringere Beløb, være forberedte for en højere Kultur. Paa den anden Side er Mindretallet enigt med Flertallet i, at man ikke ubetinget bør forlade det i de senere Aar fulgte System med Statstilfud til private Baneanlæg, men at det bør indskrænkes til Anlæg af overveiende lokal Betydning, om hvis umiddelbare eller middelbare Fortsættelse for Statens Regning der ikke kan være Tale. — Naar det findes rigtigt at anvende Systemet med Statstilfud til lokale Anlæg, maa Mindretallet med Flertallets Medlem Scharling være enigt i, at det er ønskeligt, at saadanne Anlæg i Reglen ikke udføres ved privat Entreprise, men at den eller de paagjældende Amtskommuner stille sig i Spidsen for samme.

Ligeledes er Mindretallet enigt med Flertallet i, at det Bidrag til fremtidige Statsbaner, som bør paalægges de interesserede Egne, bør rette sig efter Expropriationsbeløbet; men med Hensyn til dette Bidrags Fordeling og Udredelsesmaade kan Mindretallet ikke slutte sig til Flertallet. Det kan saaledes ikke se nogen Grund til, at der sættes almindelige Grændser for det Beløb af Erstatning for Grunderhvervelser, som de vedkommende Egne skulle udrede, at f. Ex. Thisted Amt fritages for at svare Bidrag til Anlægget fra Struer til Oddesund, der udelukkende